

== eja po pošti: ==
za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno 29.—
za ostalo inozemstvo 35.—

V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-90

SLOVENEČ

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13
za trikrat . . . 10
za večkrat primeren popust.

Poslano in reki. notice:
enostolpna petstvarsta (72 mm)
30 vinarjev

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
R/ kopalni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Škandal!

O balkanskem konfliktu, kateri je nastal vsled popolnoma nepotrebnih in le iz iredentovskih osvajaških namenov umljivih laških operacij v južni Albaniji — piše glasilo slovenske liberalne stranke tako kakor bi bilo naravnost v službi laške iredente. Lahi nam hočejo pred nosom v Albaniji povzročiti vstajo, ki bi spravila v ogenj ves balkanski polotok, vsled česar bi bili mi primorani v sedanjem času draginje zopet izdati več 100 milijonov za mobilizacijo. »Narod« pa skuša te laške lumparije še zagovarjati! Celo angleška oficijozna »Westminster Gazette« je te laške manevre obsodila. »Narod« pa se za Lahe vleče! Nesramno! Ali imajo voditelji liberalne stranke res tako malo vpliva na svoj list, da puste tako naravnost izdajalsko pisavo? Ali bomo zopet doživeli, da bo glasilo narodnonapredne stranke v konfliktu med Italijo in Avstrijo pisalo tako kakor ob tistem času, ko je izražalo malo prikrito željo, da bi Srbija Avstrijo potolkla, kar je sam dr. Ivan Tavčar obsojal?

Ves svet sodi, da nam Italija v Draču in Prevezi, če se tam ustavi, vohod iz Adrije zapre in bomo potem na milost in nemilost našim najhujšim sovragom izročeni. »Narod« hinavsko toži, koliko premoženja bi avstrijsko-laška vojska požrla in koliko slovenske krvi pri tem izteklo.

Vprašamo, kdo pa izziva? Ali ne Italija? Čisto falotska laž je, da je v Avstriji stranka, ki išče boja z Italijo! To so si brezvestni srbski časniki, kreature à la Novaković e tutti quanti izmislili in »Slovenski Narod« tuli s tem čednim zborom. »Narod« očitno za tem teži, da se Avstrija poniža in potolče ter Srbu in Lahu v žrelo vrže — drugače se njegova pisava na noben način ne da tolmačiti.

Da — »Narod« se upa malo prikrito hujskati, da Avstrija v Albaniji nima pravzaprav nič iskati, zraven pa drži Lahu in Srbu roko! To je infamno! Več imamo mi do Albanije pravice kakor pa Lah, ki naj doma ostane in svoje Kalabreže izobrazil! Le v ko ist naše industrije, našega delavca in kmeta, v prvi vrsti pa Jugoslovancev je, da Avstrija razširi svoj vpliv proti jugu! Vsak avstrijski patriot to želi, le

»Narod« ne, ki se meče pod noge našim najhujšim sovražnikom! Ljudje se prijemljejo za glavo in označujejo za med Slovenci še nezaslišan škandal, da se glasilo stranke, ki sicer rada svoj patriotizem naglašja, upa tako nečuvno pisati. Avstriji ne privošči ničesar, z največjimi simpatijami pa spremlja prizadevanja Srbije zasesti Sandžak, dasi bi bil to nam v največjo škodo in se zato tudi ne sme zgoditi, naj se Srbi še tako vsajajo! Ali se narodnonapredna stranka s tem strinja ali pa uganja to avstrofobsko gonjo le kak Srbofil na svojo roko — to zdaj odločno vprašamo! Drugače bomo vprašali, kako morejo za tako stranko agitirati različni c. kr. uradniki in podobni gospodje? Celo gotovo ne klerikalna »Edinost« je laške namene z vso odločnostjo stigmatizirala, v prvi vrsti ravno s slovenskega narodnega stališča. »Narod« pa se upa biti tako nesramen, da Lahe zagovarja! In zraven še podla brezobzornost teh pisunov, ki se drznejo podtikati nekako dr. Šusteršiču, da je on vojsko naredil! Kakor da bi bil dr. Šusteršič Abruškemu vojvodi zaukazal na Prevezo streljati!

Zdaj pa še nekaj na adresu naših socialnih demokratov, ki so pa vsaj v tem vprašanju odkritejši kakor liberalci.

»Zarjo« bole naša izvajanja, ki kažejo, kako je socialnodemokratska gonja zoper armado v sedanjem nevarnem mednarodnem položaju zločinska in zraven tega tudi interesom jugoslovanskega ljudstva skrajno nevarna. V takem položaju vpije, da se ne sme izdati več noben vinar za armado in mornarico, kakor je to storil še nedavno Etbin Kristan na draginskem shodu, je naravnost brezumno. Kaj čaka Jugoslovane, ako se uresniči laške želje, tega ni treba še dolgo premišljevat in če bi se jugoslovanskim proletarcem v takem slučaju spričo velike konkurence cenejšega kalabreskega delavca kaj boljše godilo kakor se mu v Avstriji, to je tudi vprašanje, na katero ni težko odgovoriti. Močna Avstrija je najboljša garancija, da se povzdigne tudi delavčev blagostanje. Na to »Zarja« ne more niti besedice odgovoriti, zato kvasi o neki »nedoslednosti« našega časopisja glede presoje tripoliške akcije, češ preje je »Slovenec« pisal za Lahe, zdaj pa, ko je »dobil mig« — menda od samega Aehrenthala — pa po njih udriha.

»Zarjanec« je očitno vsa logika zapustila. »Slovenec« ni dobil nobene-

ga miga, ker ga ne potrebuje, ker je v zadevi glede Tripolisa pisal vedno dosledno. Mi smo že v prvem početku postopanje Italije označili kot rop, a povdarjali tudi, da je v današnjem kapitalističnem razvoju že tako in da je le proletariatu v korist, ako si moderne države na ta način pridobivajo novih trgov, vsled česar večina laške socialne demokracije tripoliško ekspedicijo odobruje. Če se bo Lahom posrečilo iz Tripolisa res kaj napraviti, to je drugo vprašanje kakor je tudi drugo vprašanje, kaj imajo komedije Abruškega vojvode okoli Preveze s Tripolisem opraviti. To stališče je »Slovenec« že od početka zastopal in mere v tem videti nedoslednost le čisto zmešana socialnodemokratska žurnalistika. Mi vprašamo sicer socialne demokrate le, kakšno p avico imajo oni zoper nemorale Italije zabavljati, ko sami nobene elike ne priznavajo! Njihova eika se je jasno pokazala v Ottakringu, kje naj jo grejo učiti sodrugi! Socialni demokrati so darvinisti, zato naj o morali le lepo molčijo. Če »Zarja« klobasa, da je »Sveti Oče blagoslovil laške vojake«, moremo odgovoriti, da je to neumna izmišljotina, drugič pa opozarjamo »Zarjo« na to, kako je »sveti oče« socialne demokracije Schuhmeier blagoslavljal ottakringške ekscese in krvavo revolucijo v Portugalu. Na ti sto adresu naj se obrne »Zarja«!

In končno »Jutro!« O tem listu je notorično, da je naravnost v službi srbskih interesov. Zato ni čudno, da danes čisto odkrito piše, da Avstrija nima na Balkanu sploh nobene pravice govoriti. Da bi se pa ne spoznalo grdega izdajavca, si na devlje seveda narodno krinko. Če se Avstrija utrdi v Sandžaku in Albaniji, bo zrastle vpliv germanstva, tako poje belgrajska trobenta. Vsak razsoden človek pa ve, da je to gola fraza. Nemški in avstrijski interesi so si na Balkanu nasprotni in že ves svet ve, kako je Nemčija aneksijsko krizo izrabila v to, da nas je na Balkanu v trgovskem in političnem oziru izpodrinila. Odtodaj je tudi razmerje med Berlinom in Dunajem za eno noto menj pristrčno. Pač pa je kulturno in gospodarsko prodiranje Avstrije na Balkanu v največjo korist ravno Slovencev in Hrvatov. Na ta način se Avstrija vedno bolj poslovanja, država mora Jugoslovanom čedalje večjo skrb posvečati in blagostanje naših dežel se neizmerno povečuje. Če pa Srb dobi Sandžak in Lah Albanijo, bo kmalu tudi po nas. Naš eksport bo pa-

del pod ničlo, naše trgovsko brodovje bo reducirano in tudi politično bomo vednomenj pomenili, tako da bo lepega dne Italija segla še po Trstu. Res, čisto odkrito rečeno, le gdi izdajavec more tako pisati kakor naši liberalni listi.

Slovenski narod se bo pa držal vselej gesla: Vse za vero, dom cesarjal! Zato prijatelji kavalirskih srbskih za-rotnikov ne bodo med našim ljudstvom nič opravili. To si zapomnite!

Italijansko-turška vojska.

Mednarodni položaj je zaradi laško-turške vojske zelo opasen. Angleški minister Churchill ga je takole označil: Evropski položaj je surovejši in strašnejši, kakor že leta sem. Edino zadovoljivo dejstvo je, da bi težko motile mir Anglija, Nemčija in Francija. Zelo napet je pa položaj, ker Lah ne drže svojih obljub in še vedno šarijo ob albanski obali. Pri prvem poročilu o laškem napadu na Prevezo je naša država ostro nastopila. Lah so obljubili, da se bodo ozirali na našo državo in razmere so postale čez noč zopet pristrčne. A ko se je dognalo o novih laških pustolovstvih ob albanskih obalah in da je izročil Abruški vojvoda v Prevezi ultimatum in da so 3. t. m. napadli Lah dve turški torpedovki, se je politično obzorje zelo zatemnilo. Aehrenthal je 4. t. m. zelo hladno sprejel laškega poslanika D'Avarno in mu zagrozil, da če ne bodo Lah pustili pri miru Albanije, odpošlje naša država v obrambo svojih koristi svoje bojno brodovje. Kaj da to pomeni, zna ves svet. Pomeni konec trozveze, pomeni pa tudi vojsko med Italijo in Avstrijo, pomeni, da se razvije balkansko vprašanje.

Danes ni poročil o mirovnih pogajanjih. Nasprotno se trdi, da se Turki niti pogajati nočejo. Nemčija je posredovala brezuspešno. Zdaj poročajo, da prične posredovati Anglija.

Rusi so zelo zadovoljni z laško-turško vojsko. Najbolj jih veseli, ker sta se sprli Avstro-Ogrska in Italija. Trde, da so nahujskali Angleži Lahe na vojsko z namenom, da razbijejo trozvezo.

OBSTRELJEVANJE TRIPOLISA.

Iz Tripolisa je dobila turška vlada 3. t. m. poročilo, da razsajajo na morju viharji. Glede na obstreljevanje mesta poroča »Daily Mail«, da so streljali Lah na zunanje utrdbe, a tudi na vali-

LISTEK.

Izpod Kuma.

(Dr. Leopold Lénard.)
(Dalje.)

Tako je pustila Johanca svojo doto proti temu, da je smela spati doma na listju. Hrane si je pa morala iskati okrog drugih ljudi, bodisi da je kaj delala, bodisi da je beračila. Ako ji je kdo rekel, zakaj ne tirja dote, je odgovorila:

»Kam bom pa potem spat hodila?«

Stuckova Johanca je nosila nogovico za pasom pri krilu, da je spravljala vanjo naberačene krajcarje. Grošev in desetih ni jemala, ampak samo krajcarje in četrtake. Ako ji je kdo ponudil groš, ga je vrgla nazaj in rekla.

»Kaj mi ponujaš to belo stvar, ki nič ne plača? Daj mi raj onega črnega, ki kaj velja!«

Naberačenih krajcarjev ni nikdar porabila zase, ampak jih je vedno doma vzela sestra. Potem jo je pa spet sestradala in zapodila beračit. Ker je bila revica doma vsa sestradana, se je razvila notranjost njenega telesa popolnoma nenormalno. Ako ji je kdo ponudil iesti, ie jedla, kolikor je dobila in

vse kar je dobila. Menda sploh ni nikdar vedela, kdaj je sita, ampak bi jedla vedno naprej.

Najraje je govorila Stuckova Johanca o ženininah. Menda, ker je takrat dobila vedno dovolj jesti. Vedno je računala, kdaj bo kje kakšna ženinina in mlade ljudi je vedno nagovarjala k zakonu. Radi tega so jo fantje in dekleta velikokrat dražili in vlekli, naj jim preskrbi nevesto, oziroma ženina. In ona je bila vedno pripravljena s svojimi nasveti. Kedar se je lotila dela, je delala pridno in živela bi lahko popolnoma navadno življenje, ako bi doma tako ž njo ravnali ter ji dajali jesti za njeno življenje. Svoje domače ljudi, ki so tako grdo ž njo ravnali, je ljubila strastno in Bog ne daj, da bi kdo kaj rekel čez njeno sestro.

Radi pomanjkanja in grdega ravnanja v domači hiši se je postarala prerano in umrla je šele nekaj čez štiri-deset let stara.

Zanimivo je še to, da je vedno skrbno prikrivala število svojih let in ako jo je kdo vprašal, koliko je stara, mu je povedala samo na skrivaj in vedno dodala:

»Pa ne smeš nikomur povedati!«

Umrli je pravzaprav od lakote. Ko sem zvedel, da je umrla in da so jo pokopali sem vprašal nekoč njeno sestro, ki je bila doma na posestvu:

»Na kakšni bolezni je pa umrla Johanca?«

»Kdo pa ve,« mi je odgovorila. »Dobro ni hotela storiti, je pa umrla. Saj si še kave ni znala skuhati. Kaj pa bomo s takim človekom?«

»Ali ste ji poklicali zdravnika?«

»Kaj pa mislite? Zdravnik je pri nas drag!«

»Ali so bili gospod p i nji?«

»Kaj bi jih klicali? Saj ni imela nobenih grehov, ker je bila tako neumna.«

Ko jo je prišla bolezen, je obležala na svislih na listju in nikdo se ni zme-nil zanjo. Tako je umrla pod domačo streho zapuščena od vseh. Po njeni smrti je prisegla njena sestra, da je ranjka Johanca v ustni oporoki nji zapustila celo doto in pri tem je obstalo.

Pokopali so jo kot revico na občinske stroške.

Včasih se je prikazal v našo vas tudi neki človek, katerega so imenovali samo s krstnim imenom Jože in vsakdo ga je poznal po tem imenu. Doma je bil tam nekje iz Štajerskega in govoril je še vedno z zategnjenim štajerskim narečjem. Ta mož je rad pil, govoril glasno in veliko, bil vedno židane volje ter burnega in divjega značaja.

Kadar je prišel v hišo, je zavladalo v nji vedno burno življenje, petje in smeh. Ugleda in simpatij ni imel ni-

kjer, toda moški so bili radi v njegovi družbi, ker je znal izborno kratkočasiti in je čas hitro potekel, zlasti po zimi, ko so ure dolge. Bil je še precej krepak človek, rdeč in dobro rejen, ko sem ga poznal. Trdega dela ni ljubil, dasi-ravno bi se še lahko preživljal s svojim delom. Sicer je bil pa za vsako stvar pripraven in česar se je lotil, mu je šlo izpod rok. Vezal je piskre in popravljal domačo posodo ter si tako prislužil večerje in prenočišče in kakšne krajcarje, katere je pa takoj spet zapil. Nekdo mi je pripovedoval sledečo zgodbo, ki ga je baje vrgla s tira življenja in poglala po svetu:

Jože je imel lepo kmetijo tam ne-kje na Štajerskem pri ogrski meji. Zagledal se je v neko deklinjo, ki je bila sicer revna, toda zelo lepa. Dotično dekle je pa odbilo njegovo ponudbo ter vzelo nekega drugega tudi premožnega kmeta, ki je bil pa manj burnega značaja in dekletu bolj po volji. Ko je Jože zvedel, da bo v cerkvi poroka njegovega dekleta, se je zarekel, da bo naredil tako, da ne bo nobenega človeka k poroki. Kar je rekel, je tudi res izpeljal.

Ko se je imela vršiti v cerkvi poroka, je najel Jože godce in šel ž njimi po vasi. Dva godca sta šla spredaj, dva zadaj, on je pa plesal po cesti s edi med njimi. Na gmajni za vasjo je pa

jevo palačo in na višje točke mesta. Italijani so bili poučeni o vsem, kar se je godilo v mestu. Arabski princ Karamdili jim je celo poročal, da so se prepirali Turki, ali naj vsa mestna posadka brani mesto, ali naj se zbirajo vojaki na jugu. Italijanom se je posrečilo, da so izkrcali ne daleč od mesta vojake, ki so nato obkolili mesto. Kakor poroča »Jenni Gazette«, so Italijani že izkrcali v Tripolisu 700 vojakov. Laška velika ekspedicijska, namenjena v Tripolitanijo, odplove šele koncem tedna. Vojaki so sicer zbrani, a prevoznih parnikov Lahi še nimajo dovolj. »Vossische Zeitung« poroča z Dunaja, da je izjavil turški poslanik na Dunaju: Ne sprejememo nobene intervencije, če bi morali izgubiti Tripolis. Turčija hoče braniti Tripolis z mečem in dežele brez boja sovražniku ne bo izročila. Parnik »Amerika« je z 1200 vojakov iz Genove odplul proti Siciliji. »Il Momento« poroča, da bo imenovan Abruzzijski vojvoda za podkralja še prej, predno Lahi popolnoma zasedejo Tripolitanijo. Turki so svojo topničarko »Sejad-Derja« v Tripolisu sami potopili, da bi si je ne osvojili Italijani.

Turška ekspedicijska proti Eritreji.

»Popolo Romano« piše glede na poročilo, da hočejo Turki napasti Eritrejo, da tega Turki ne bodo storili. Vojake v Džemenu potrebujejo proti Arabcem, ki hočejo postati samostojni. Nimajo tudi prevoznih ladij, Italijani imajo dovolj ladij, da zastražijo Rdeče morje in preprečijo vsak poizkus Turkov napasti Eritrejo.

Italija in moderen rop na morju.

Iz Rima se uradno poroča, da je glede na promet ladij za čas laško-turške vojske ukazalo laško mornariško ministrstvo: Tiste turške ladje, ki so se nahajale v italijanskih pristaniščih, ko je izbruhnila vojska, smejo zapustiti pristanišče. Druge turške ladje se zaplenijo. Turške ladje, ki so vsled sile prisiljene poiskati zavetje v kakem laškem pristanišču, smejo ostati le toliko časa, da lahko brez nevarnosti nadaljujejo vožnjo. Če se nahaja na zaplenjenih turških ladjah blago nevtralnih držav, se mora vprašati mornariško ministrstvo, kako postopati.

Vpad Lahov v Albanijo.

»Corriere della Sera« poroča, da so Lahi drugič napadli Prevezo 30. septembra. Na ukaz abruškega vojvode je jezdit preoblečeni laški poročnik Pannutti okoli Preveze in dognal, da se nahajata v pristanišču dve torpedovki in ena jahta. Kmetje so spoznali vohuna in ga zasledovali, a jim je ušel. Biscaretti je nato napadel turški torpedovki. Turški vojaki se niso branili, marveč plavali na kopno. Laška torpedovka je nato vzela jahto. Na obrežju je demonstrirala velika množica. Lahi so izstrelili 76 strelcev. V Carigradu se boje, da Lahi izkrcajo v južni Albaniji vojake. Laško jadransko brodogrsko križari ob Epiru. Iz Carigrada se nadalje poroča, da so Lahi res bombardirali Prevezo. Potrjena pa turška poročila o obstreljevanju Preveze niso. Turška vlada konstatira, da so Lahi napadli turški torpedovki ob 5. popoldne, dve uri prej, preden je bila napovedana vojska ob 7. uri zvečer. Glede na drugo laško akcijo pri Prevezi hoče Avstro-Ogrska zavzeti stališče, da se počaka in nastopi, ko se bo videlo, kako se raz-

po zemlji položil jajce, si zavezal oči in plesal med jajci. Njegovi godci so pa med tem igrali vesele poskočnice. Ljudje, ki so hoteli iti gledat poroko, so se vsi obrnili in šli gledat, kaj počenja. Cela vas se je zbrala okrog njega, v cerkvi pri poroki sta bila pa sama ženin in nevesta in naročeni svatje.

Tako se je maščeval nad svojim izvoljenim dekletom. Potem je pa pričel divjati in piti. Veseljačel je vsepovsod, pil in dajal piti. Pričel je vso vas, doma ga ni več obdržalo, torej se je pričel potikati po svetu. Posvetilo so mu pa prodali na dražbi.

Težko je povedati, koliko je bilo pri Jožetu pripisati duševni bolezni, koliko pa burnemu značaju in strasti. Na vsak način ni bil popolnoma pri pameti. Ljudje so ga radi dražili, kedaj pojde obiskat svojo nevesto? Baj se je res od časa do časa vrnil v svojo rojstno vas in njegova davna nevesta, ki je bila sedaj premožna kmetica in dobra gospodinja, ga je baže vedno dobro sprejela in mu postregla. Lahko bi ostal pri njih do konca življenja in ne bilo bi mu treba mnogo delati. Toda Jožeta ni nikjer trpelo dolgo in moral je hoditi po svetu. Včasih je izgledalo, kakor da bi hotel s petjem, glasnim kričanjem in nebrzdanim veseljem, z godci in s plesom prigušiti neko notranjo bolelost. (Konec prihodnjic.)

vijejo stvari. Turški poslanik na Dunaju je opozoril včeraj Aehrenthala na nevarnost, da nameravajo Lahi izkrcati v Albanijo vojake in da vkrucuje Italija v ta namen že vojake ob Jadranskem morju. Laška vlada sama izjavlja, da je morala s silo nastopiti v Jadranskem morju, ker je obstojala nevarnost, da lahko Turki ovirajo italijansko trgovino in napadejo italijansko obrežna mesta. Z ozirom na operacije Lahov v Jadranskem morju piše med drugim »Die Zeit«: Naša diplomacija ne sme trpeti, da jo vodijo Lahi še naprej za nos. Če se boje Lahi turškega brodogrja, naj čakajo nanj ob svoji obali. Laška ofenziva ima namen kaliti mir na Balkanu in je naperjena ravno tako proti nam, kakor proti Turkom. Italijanom se mora povedati, da se ne bo trpelo, da imajo svoje bojne brodogrje vedno ob albanski obali in da si napravimo sami mir, če nam ga ne bodo dali Lahi! Z ozirom na operacije turškega brodogrja ob albanskem obrežju je Grška že sklenila, da mobilizira. O bombardiranju Preveze se še poroča s Krfa, da je trajalo le kratek čas.

BOJI NA MORJU.

Pri Hodejdi (Arabija) je neka ladja uničila turško motorno ladjo. Torpedna križarica »Peiki Hevket« je pa pobegnila v Hodejdo in streljala z drugimi topničarkami na laško ladjo, ki je bila poškodovana.

Turška vlada je ukazala, da se mora po vseh turških pristaniščih ves premog in koks rezervirati za turško bojno brodogrje. Prepovedala je tudi prodajati potrebščine za ladje, kakor čopiče, barve in vrvi. V Carigradu, kjer je zgolj 7000 ton premoga, bo zato mo-

uradu se zaplenjuje laško blago. Mladoturki zahtevajo, da naj se Lahi izženejo. V Solunu so bili 3. t. m. velikanski protilaški izgredi. Turki so napravili Lahom velikansko škodo.

RESNA POROČILA.

Sajd paši se je posrečilo sestaviti novo turško vlado. Parlament se skliče 14. t. m. Na južnem Laškem je prebivalstvo navdušeno za vojsko, v srednji Italiji je mnenje različno, industrijska severna Italija pa ni prav nič navdušena za njo. — Na časnikarje se laška vlada zelo jezi in ovira poročanje, kar more. Na Malti je v kvaranteni veliko časnikarjev, ker so bili tako neurevidni, da so potovali skozi Italijo, ki je okužena s kolero. — Srbija je izjavila Turčiji svojo Turkom prijazno nevtralnost.

TURČIJA ODKLANJA VSAKO INTERVENCIJO.

»Vossische Zeitung« poroča: Turški poslanik Rašid paša je izjavil v imenu svoje vlade, da odklanja Turčija vsako intervencijo velevlasti, če bi imela izgubiti Tripolis. Sir Edward Grey je izjavil, da je Angleška voljna posredovati med Lahi in Turki, če dobi Turčija za pogajanja potrebno opirališče. Vse velevlasti svetujejo Turčiji, da naj se sporazume z Italijo.

TURKI KONFISCIRAJO LADJE.

Iz Curiha se poroča, da so Švicarji zaradi laško - turške vojske zelo razburjeni ker so Turki zaplenili več tisoč železniških voz žita, ki je bilo namenjeno v Švico. V Dardanelih so pa turške bojne ladje zaplenile grški parnik »Zeus«, ki je vozil 100 vagonov lesa v Livorno.

Turški vojaki v Tripolitaniji.

rala počivati že tako mala industrija in se je že zelo podražilo kurivo. Iz Carigrada poroča avstrijski korespondenčni urad, da poročilo o vrnitvi turškega brodogrja v Dardanele ni potrjeno. Turško brodogrje se nahaja pri Rhodosu. Janinski vali poroča, da ko je uničilo laško brodogrje 2. t. m. torpedovko »Tokat«, se je vrnilo v pristanišče grškega otoka Leukas. Dne 3. t. m. dopoldne je pa pri Rezadi napadlo turški torpedovki »Hamadie« in »Alpagott«. Rezultat ni še znan. V Carigradu se pa trdi, da je zapustilo turško brodogrje Dardanele in da se bije pri Mythilene bitka z laškimi bojnimi brodogrjem. Po nekem carigradskem, še ne potrjenem poročilu so pa 3. t. m. bombardirali Lahi otok Mythilene in ga zasedli. Turško brodogrje je raztreseno in sicer se nahajajo ladje v Beirutu, Smirni in v Dardanelih in čakajo, kaj da jim ukaže bojna oblast. Italijani trde, da je dobilo laško bojno brodogrje ukaz, da naj ne išče turškega brodogrja, ker se boje, da Lahi uničijo turško brodogrje, bi Turki pričeli klati Lahe, ki jih je še 50.000 v Turčiji.

Lahi ropajo turške ladje.

Angležov se Lahi boje, zato so zapustili že zaplenjeno angleško ladjo »Scheffield« na kateri se je vozilo šest turških častnikov, orožje in strelivo namenjeno turški vladi. Lahi so pripekljali v Tarent sultanovo jahto, ki so jo vjele laške torpedovke. Na jahti je bilo več turških častnikov in njihov red, ki so se pustile mirno vjeti.

Turki proti Lahom.

Turčija je obvestila velevlasti, da bo zaplenila blago, ki je italijanskega izvora. Na carigradskem carinskem

ADMIRAL SCHLEY.

Poročali smo že, da je iz vojne na Kubi znani admiral Schley te dni umrl. Rojen je bil 9. oktobra 1839. torej približno star 72 let. Udeležil se je državljanske vojske, vodil 20 let poznejše ekspedicijsko v severne polarne pokrajine v svrhu rešitve ekspedicijske poročnika Greeleyja ter je leta 1871. v Koreji prioboril utrdbe ob reki Sali. Najznamenitejšega pa ga je napravila morska bitka pri Santiagu 3. julija 1898., v kateri je špansko brodogrje pod admiralom Cervera bilo premagano od brodogrja admirala Sampsona, uspeh, ki je odločil vojno. Tri leta je trajal nato prepri, kdo je bil zmagaec pri Santiagu, Schley ali Sampson; preiskovalna komisija pa se je končno izrekla ugodno za Schleya.

RAZBURLJIV PRIZOR NA CESTI V BELGRADU.

Belgrad, 4. oktobra. Aktivni major Ducović je napadel predvčerajšnjim na cesti bivšega vseučiliškega profesorja Vladimirja Bajkića ter ga stavil na odgovor zaradi nekega članka v »Novem Vremenu«. Bajkić je odgovoril, da je za članke tega lista odgovoren le odgovorni urednik. »Potem pa ste vi odgovorni za razžaljevi protokol, ki ste ga sestavili v prid uredniku Zizvariću,« odvrnil je Ducović in v istem trenutku udaril profesorja Bajkića s pestjo po glavi. Bajkić je potegnil svoj revolver, a major Ducović sabljo ter udaril večkrat z njo Bajkića preko glave in rok. Bajkić je nato ustrelil, a ni zadel majorja, ki se je bliskoma vrgel na tla. Bajkića so nato aretovali prihiteli policaji, ki pa niso hoteli aretovati majorja. Z napetostjo se pričakuje sodne razprave o tem slučaju, ker se splošno zadržuje, da je major Ducović ravnal po naročilu kake visoke osebe. List »Novo Vreme« je v poslednjem času bivšega prestolonaslednika Jurija ponovno napadel ter mu predbacival, da deluje na to, da bi se kralj Peter odpovedal prestolu.

PORTUGALSKA ZOPET MONARHIJA?

Dozdaj se je portugalska republika zadušila še vsako monarhistično vstajo. Zнала je tudi inozemstvu prikrivati položaj, kakršen je v resnici v državi. Uvedla je grozno strahovlado. Sodnikom je vzela neodvisnost, časopisje strahovala. Neljube so prestavili republikanski mogotci v kolonije. Vzela je republika svobodo cerkvi in oro-pala. Če se posreči republiku tudi vpad Conceira s 4000 možmi preprečiti, pokaže bodočnost. O protirevoluciji seveda ni zanesljivih poročil. Toliko je pa gotovo, da je položaj na severu zelo resen, dasi so v Oportu protirevolucijo baje zadušili, ker je mesto v soboto izbruhnilo že v petek. Poroča se, da se protirevolucija strašno hitro širi in da se pomnožujejo Conceirove čete. — Iz Oporta so pripeljali v Lizbono 125 monarhističnih agitatorjev, ki jih bo sodilo vojno sodišče.

FRANCOSKO - NEMŠKA POGAJANJA RADI MAROKA

bodo kmalu zaključena, nakar se prično pogajati o francoski odškodnini Nemcem ob Kongu.

Koroške novice.

k Od državne železnice. G. Viktor Runovc, asistent v Badgasteinu, je prestavljen v Trbiž.

k Celovec. Kakor pravi poročilo nemškega »Schulvereina«, zida prvič to društvo tudi na Koroškem javno šolo, kar dosedaj ni delalo in je podpiralo le stavbe dežel. šol. Nova schulvereinska šola stoji v Bekštajnu pod Beljakom, kjer hoče tudi družba sv. Cirila in Metoda zidati v Vodičji vasi šolo, a oblasti delo slovenske družbe ovirajo.

k Bistrica v Rožu. Nemški otroški vrtec je dobil od Schulvereina izdatno podporo. Slovenci na bran!

k Schulverein je lansko leto oddal šest štipendij za nemške učiteljske, ki so se zavezali, da se nauče slovenskega jezika. Koroška dežela sama je oddala dve štipendiji v isto svrhu.

k Vojaška vest. Korno poveljstvo je pohvalilo narednika 17. pešpolka Franceljna Fišerja za 15letno izvrstno službovanje pri garnizijskem sodišču v Celovcu.

k Jezersko. Ker je naš župnik g. Lubej stopil v pokoj, je bila župnija razpisana. Župnijo je dobil g. Anton Stres, dosedaj župnik Podkloštom. Župnija Podklošter je razpisana.

: Naročajte „Slovenca“ :

PRED ZASEDANJEM DRŽAVNEGA ZBORA.

Včeraj so se že stranke posvetovale o bodočem zasedanju. Zbornici predložijo več davčnih predlog. Trdi se, da predložijo predlog o direktnih davkih, novelo k osebnodohodninskemu davku, o davku na dividende in tantieme. Znižati se namerava davek na nove stavbe, posebne olajšave se nameravajo dovoliti hišam z malimi stanovanji. Obdavčiti namerava finančni minister avtomobile in povišati pristojbine pri stavah ob raznih dirkah. V seji nemškonarodne zveze je naglašal minister dr. Hochenburger, da mora ministrski predsednik ali pa njegov naslednik brezpogojno dobiti večino za brambno in finančno predlogo, česar ne zahtevajo zgolj vojaški, marveč tudi drugi, zelo visoki krogi. Zbornica se bo pečala v prvi vrsti tudi v vprašanju o draginji. Jutri predloži finančni minister dr. Mayer proračun za l. 1912. Od sobote do torka zbornica ne bo zborovala in bo sklicana seja v torek.

ČEHI NAPOVEDUJEJO DEMONSTRACIJE NA DUNAJU.

Z Dunaja se poroča, da nameravajo ob otvoritvi državnozbornskega zasedanja prirediti Čehi na Dunaju demonstracijo pred parlamentom, če se ne otvorijo češke šole. Župan kljub vladnemu pozivu zaprtih šol noče odpreti.

UVOZ SRBSKEGA MESA.

Srbska vlada je ustavila uvoz 15 tisoč prašičev, ker hoče sama določiti trdkam, koliko da naj izvažajo. Prepovedala je Srbija izvažati v Avstrijo ječmen in oves.

Dnevne novice.

+ **Prva seja vrhovnega odbora hrvatske stranke prava.** V torek ob deseti uri dopoldne se je vršila v Zagrebu seja vrhovnega odbora hrvatske stranke prava. Prisotni so bili iz Dalmacije don Ivo Prodan, dr. Mate Drinković in Ivo Krstelj; iz banovine dr. Starčević, Stjepan Zagorac. C. Akačić, K. Šegvić, dr. A. Horvat, dr. Vl. Prebeg, dr. K. Bošnjak, dr. Fran Milobar, dr. G. Dazman. Iz Bosne in Hercegovine je bil dr. Srećko Peršić, ki je poročal, da so ostali zastopniki v vrhovnem odboru iz Bosne in Hercegovine vsled važne seje bosanskega sabora prisiljeni odgoditi svoj dohod do petka. Vsled tega je določeno, da se razprave vrše, a predlogi stavijo na glasovanje, ko dospejo vsi zastopniki iz Bosne in Hercegovine. Z ozirom na znani sklep deželnozborskega kluba istrskih poslancev z dne 4. septembra 1911 v Divači, se je vršila v Istri akcija uglednih pravašev za sklicanje zbora stranke prava v Istri v svrhu izvolitve zastopnikov v vrhovnem odboru stranke prava. Ker pa radi kratkega časa ni bilo mogoče sklicati takega shoda, odločili so istrski pravaši, da predlagajo kot istrske zastopnike v vrhovnem odboru stranke prava posl. dr. Matka Laginjo, posl. don Šima Červara, literata Slohovića, župnika od Sv. Petra v Šuni, ki so obenem pooblastili poslanca Cezarja Ahačiča, da jih v tej seji vrhovnega odbora zastopa, ker so bili ta pot službeno zadržani, prisostvovati osebno. Sestanek je otvoril v imenu pripravljalnega odbora dr. Vl. Prebeg, ki je pozdravil navzoče ter predlagal za začasnega predsednika don Ivo Prodana, ki je tudi izvolitev sprejel ter predlagal za zapisničarja posl. St. Zagorca. Nato se je prešlo k razpravi dnevnega reda.

+ **Prevzvišeni gospod knezoškof dr. Anton B. Jeglič** se je te dni mudil v Sarajevu ter je 1. t. m. posvetil Marijino cerkev na Banjskem bregu.

+ **Shod v Dravljah.** V nedeljo, dne 1. t. m. popoldne se je vršil v Dravljah pri Brenku shod S. L. S. Z ozirom na bližajoče se občinske volitve v Gornji Šiški je obširno poročal deželni odbor dr. Pegan. O lokalnih liberalnih spletkah pa je govoril župnik Zabet, ki je kazal na liberalno hinavstvo v Gornji Šiški.

+ **Kmečka zveza za Belokrajino** priredi v nedeljo 8. t. m. dvoje shodov in sicer dopoldan v Starem trgu, ob polu dveh pa v Čepcljah pri g. Fugini. Na obeh shodih bo poročal o političnem položaju državni poslanec E. Jarc.

— **Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko** v Ljubljani ima v petek, dne 6. oktobra 1911, ob pol 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Določitev zborniških članov, ki jim je letos izstopiti iz zbornice ter predlog za imenovanje enega člana v volilni komisiji za zborniške volitve. 5. Prošnja trgovskega društva »Merkur« za podporo. 6. Volitev člana v odbor deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem. 7. Volitev zborniških zastopnikov v šolskih odborih obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani, na Vrhniki, v Kranju, Škofji Loki in Trzinu. 8. Tajna seja.

+ **Moč agrarcev v državnem zboru.** »Die deutsche soziale Rundschau« je preračunila, da je v avstrijskem parlamentu v nemškem Nationalverbandu 39 agrarcev, v krščansko-socialni stranki 68, v vsenemški skupini 2, med Čehi 45, med Jugoslovani 34, med Poljaki 48, med Malorusi 29, med Italijani 20, med Romuni 5. Skupaj 280 agrarcev proti skupnem številu 516 poslancev.

— **Občinske volitve v Ilirski Bistrici.** Bistriški frakiriji nikakor noče v glavo, da je njihovega gospodarstva v občinskem svetu konec. Na njihov priziv je c. kr. deželna vlada prve volitve razveljavila in sicer vsled tega, ker je bil neki nevolilec član volilne komisije, katerega so pa sami frakiriji postavili in sicer zato, da bodo imeli v slučaju, ako volitev zanje slabo izpade, vzrok za pritožbo, kar se je tudi zgodilo. Naša frakirija zna pa tudi iz c. kr. deželne vlade norce briti; ponovna volitev bi se imela vršiti v nedeljo 1. oktobra — ampak se ni — ker je vsa frakirija pobegnila iz strahu pred ljudsko voljo, okrajnemu glavarstvu so pa naznanili šele v soboto zvečer — češ ako hočete, da se volitev vrši, pošljite komisarja: ker je pa bilo prepozno naznanjeno, zato ni nobeden prišel in volitve se niso vršile. Volilci so se opravičeno zgražali in vpraševali, kdo bode stroške plačal? Pozivljemo c. kr. deželno vlado, da brez odloga

energično vmes poseže ter sedanjim razmeram napravi konec.

— **Srednje šolstvo.** Definitivni so postali profesorji: Anton Sušnik in Anton Detela v Kranju ter dr. Viktor Tiller v Kočevju.

— **Ljudsko šolstvo.** Imenovani so: Rudolf Kump, Roza Ivan, St. Vid pri Ljubljani; Helena Franke, Brezje pri Dobravi; Ana Grebenc, Čemšenik; Teodora Verne, Sostro; Franc Trost (Leskovec), Vič; Ivana Cegnar, Zabnica; Ivana Valenčič, Veleosovo; Marija Tavčar, Petrova vas; Marija Jurca, Radeče; Marija Palovec, Mozelj; Berta Valenčič, Šmarje; Antonija Randl, Polhov gradec; Gabrijela Erker - Jerreb, Stari trg. — **Nadučitelji** so imenovani: J. Jeglič, Selca; Franc Silvester, Bohinjska Bistrica; Maks Bajec, Šmartno pod Šmarno goro; Fr. Erker, Stari log; Andrej Kenič, Zagorje pri St. Petru. — **Upokojeni** so: Andrej Cvar, Velike Poljane; Apolonija Dolinšek, Preserje; Helena Repouš - Debevec, Sv. Križ pri Trzinu (začasno); Ivan Leban, Bukovica; Ivan Wohinz, Kresnice; Evgenija Lapajne, Senožeče; Roza Špilar - Jelenc, Sv. Peter na Krasu (začasno); Marija Cepuder - Zalaznik, Hrušica (začasno); Friderika Konšchegg, Ljubljana; Mihaela Novak, Kočevje. — **Nadučitelj** Mihael Kosec je prestavljen iz Dragatuša na Bučko. — **Ekskurendna šola** se ustanovi za Veliki in Mali Koren. Razširi se ljudska šola v Komendi v petrazrednico in vsled tega odkloni ustanovitev nove šole v Mostah. Dvorazrednica v St. Vidu pri Vipavi se razširi na tri razrede.

— **Ljudsko šolstvo.** Okr. šolski svet v Litiji je imenoval bivšo suplentinjo v Žalni Marijo Flander za prov. učiteljico v Prežganju. — Okr. šolski svet v Črnomlju je imenoval absolvirano učiteljsko kandidatino Alojzijo Premk za provizorično učiteljico na enorazrednici v Rožnem dolu. — Kranjski deželni šolski svet je sporazumno z deželnim odborom dovolil, da se na osemrazredni slovenski mestni dekliški šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani otvori paralelka za osmi razred ter nastavi v to svrhu prov. učiteljsko moč.

— **Občni zbor obrtne zadruge na Vrhniki** bo dne 8. oktobra 1911 v šolski telovadnici na Vrhniki. Dnevni red: 1. Otvoritev zbora po načelniku. 2. Poročilo tajnika. 3. Polaganje računa po načelniku. 4. Voli več novega odbora. 5. Raznoterosti. Obrtniki! udeležite se polnoštevilno zborovanja! Načelnik: Simon.

— **Društvo za krščansko umetnost** je imelo v sredo 4. oktobra t. l. odborovo sejo, v kateri se je odločilo glede kn. šk. ordinariatu došlih konkurenčnih skic v razpisnem natečaju za oltarno sliko Srca Jezusovega na Brezjah. Natečaja so se udeležili trije slikarji (eden štiri skice, dva vsak po eno). V razsodišče sta bila povabljena tudi slikarja gg. Rihard Jakopič in profesor Gašper Porenta. Sprejeta je bila skica slikarja Ivana Vavpotiča.

— **Nove orožniške postaje** bodo od 1. februarja 1912 v Dobrničah, St. Jurju (okraj Radeče), Turjaku (okraj Velke Lašče), Spodnji Košani in St. Vidu nad Vipavo. — Na vsaki postaji bosta po dva orožnika.

— **Otvoritev »Društvenega doma« pri Sv. Heleni.** Dan 24. septembra, ki ga je ljudstvo že dolgo časa težko pričakovalo, je bil dan slavlja za celo farno šenthelensko. Da je bil to zares vesel praznik naše katoliške slovenske izobraževalne organizacije, se je bralo vsakemu na obrazu, ko je videl korakati četo za četo vrlih Orlov. V hipu je bil obširni prostor g. Fr. Zupančiča na polnjen Orlov, članice Bogomile in izobraževalnih društev z zastavami. Naša mladina je pokazala, da se ne ustraši nobenih zaprek; kljub temu, da se je bilo bati deževnega vremena, so prihiteli na naše slavlje celo Orli iz Loškega potoka in iz Vač na dveh okrašenih vozeh. Prišli so pa tudi iz Hrušice, Most, Moravč, Sostrega, Devica M. v Polju, Domžal, St. Jakoba ob Savi in iz Dola pri Ljubljani ter zastopniki iz Viča, Kamnika. Ob 3/10. se je začel sprevod pomikati iz Kamnice, kjer je bil sprejem slavnih društev in Orlov, v farno cerkev sv. Helene. Sprevodu je načeloval g. Vojteh Jeločnik. Ob 10. uri dopoldne je bilo cerkveno opravilo, velika farna cerkev je bila premajhna za ogromno množico. V cerkvenem govoru je naš g. deželni poslanec dekan Ivan Lavrenčič govoril o pravi katoliški izobrazbi. Po cerkvenem opravilu smo šli, na čelu Orli, v društveni dom. Pozdravil je vse navzoče občinstvo domači g. župnik, župan in g. deželni poslanec Ivan Lavrenčič ter v kratkem in jedrnatem govoru razložil pomen društvenega doma. Po govoru je blagoslovil g. župnik novi dom. Po blagoslovu se je razvil lep sprevod, na čelu

godba Orlov iz Dev. Marije v Polju, skozi Dolsko v Kamenco h gospodu Fr. Zupančiču, kjer je bilo pripravljeno skupno kosilo. Po popoldanski službi božji se je pričela javna telovadba; lepo število Orlov je nastopilo na telovadnem prostoru pod načelstvom g. Vojteha Jeločnika, razvijal se je v vseh inatich rajalni pohod, za njim so sledile proste vaje in telovadba na orodju. Po končani telovadbi so nam pa v prostori g. Fr. Zupančiča v Kamenci priredili par lepih ur godba Orlov iz Dev. Marije v Polju, razna pevska društva, posebno pa pevsko društvo iz Sostrega.

— **Otrok zgorel.** Preteklo soboto je v Sviljah pri Medvodah pustila gostija Franca Jamnik svojo 2 let staro hčerko Lojzo, medtem ko je večerjo kuhala, na ognjišču. Mati se je nato nekaj časa odstranila, otroku pa se je vnela obleka in ko se mati vrne, vidi hčerko pred durmi vso opečeno. Otrok je kmalu umrl. Sodna komisija se je včeraj podala na lice mesta zaradi obdukcije otroka.

— **Društvo za otroško varstvo v senožetnem sodnem okraju** priredi dne 15. oktobra t. l., ob 3. uri popoldne v veliki sobi okrajnega sodišča v Senožetah ustanovni občni zbor.

— **Surovost američanskih mornarjev.** Dva mornarja američanske ladje »Scorpion«, ki se nahaja v Lloydovem arsenalu v popravi sta začela v nedeljo ponoči v neki tolerančni hiši v Trstu hudo razbijati in prepetati ženske, katere so začele kričati na pomoč. Prišel je neki stražnik, ki je moral rabiti sabljo, da se jih je ubranil. Akoravno ju je ranil na rokah, bi se mu bila slaba godila, da niso prišli drugi stražniki na pomoč, katerim se je naposled posrečilo ugnati nasilneže.

— **Zločinska rodbina.** Brata Jaka in Peter Rivolt, oba izvoščka, ki sta brata onih dveh Rivoltov, ki sta bila v petek obsojena radi uboja svoje svakinje, sta bila v soboto aretirana, ker sta grozila s smrtjo svojemu bratu Evgenu ker je pričal proti obsojenim bratom.

— **Iz Motnika.** Zaradi živinske kuge so bili pri nas dalje časa živinski sejmi prepovedani. Odprli so se zopet dne 4. oktobra na zagrajenem prostoru zunaj trga. — Misijon smo obhajali od 20.—27. septembra. Ljudstvo se ga je prav pridno udeleževalo; zato tudi sadovi ne bodo izostali. — Pri naših občinskih volitvah ni bilo nobene agitacije, a vendar so se jih udeležili skoro vsi volilci. Vsi dvanašterji izvoljeni odborniki so pristali S. L. S. in so si izvolili soglasno za župana vrlo sposobnega g. Franceja Kogej. — Živinski hlevi so bili pri nas doslej po večini zelo nezdravi. Že letos so pa po prizadevanju živinorejske zadruge nekateri hleve zboljšali. Dva posestnika sta v to svrhu hvaležno prejela od visokega deželnega odbora izdatno podporo. Več popravil se obeta prihodnje leto.

— **Volk se je pojavil** v okolici Turinje v Dalmaciji in poklal že krog 50 živinčet.

— **Kurja tatava.** V drvarnico Janeza Porente, užitniškega uslužbenca na Razdrtem pri Šmarji, je vlomila neka Alojzija Smrekar s svojim 13letnim sinom Janezom ter sta vzela tam dve kokoši. Lastnik je takoj sumil, kdo je tat ter je poslal svojo hčer z jutranjim vlakom proti Ljubljani. A že v Lavrci je storilko dohitela ter ji ukradene kokoši odvzela.

— **Trgatev v Dalmaciji** se je v nekaterih krajih 20. t. m. pričela in se po redu nadaljuje do koncem tekočega meseca. Ponekod, kjer je palo nekoliko dežja, zlasti v splitski okolici in v Kaštelih, je grozdje precej uspelo; marsikje pa je ves pridelek vzela suša, tako n. pr. na otoku Braču, od koder se ljudstvo trumoma seli.

— **Zahvala.** Med blagimi dobrotniki nesrečnih pogorelcev v Gabrju se odlikujejo: Kranjska hranilnica z zneskom 1000 K, g. Avgust Zajec, lastnik hotela »Belvedere«, z zneskom 50 kron, katere je nabral pri veselici v prid pogorelcem v Gabrju, in slavno županstvo na Vidmu pri Dobrempolju tudi z zneskom 50 K. Podpisano županstvo se v imenu pogorelcev najtopleje zahvaljuje slavnici Kranjski hranilnici, gospodu Zajcu in slavnemu županstvu na Vidmu. — Županstvo Brusnice, 26. septembra 1911. — Fr. Hrovat, župan.

— **Častno svetinjo** za 40letno zvesto službovanje je dobil organist gosp. Blaž Gerčar v Zlatem polju.

— **Avstrijsko in italijansko trgovsko brodovje.** Avstrija ima sedaj 377 parnikov z 844.981 brutotonami, oz. 528.588 netoton, medtem ko ima Italija 479 parnikov z 1.026.823 brutoton, ozir. 620.276 netoton. Iz razlike med brutotonami in netotonami razvidimo manjšo vrednost italijanske trgovske mornarice od avstrijske; med brutotonami obeh mornaric znaša razlika 181.842

ton, med netotonami pa samo 91.688 ton, torej približno polovico, kar jasno priča o modernosti naših ladij nasproti italijanskim. Kako naglo se razvija naša mornarica, služi naj nam sledeče, da se je naša mornarica pomnožila v enem letu za 67.459 ton, a italijanska samo za 19.855 ton, in ako upoštevamo, da se nahaja v avstrijskih ladjedelnicah v delu za 109.400 ton novih parnikov, je jasno, da mogoče že v enem letu prekosimo laško trgovsko brodovje. V Lloydovem arzenalu so sledeči parniki v delu z: 8100 tonami, 8100 tonami, 3900 tonami, pri Sv. Roku: 8100 tonami, 8100 tonami, 5000 tonami, 4600 tonami, 2000 tonami, 2000 tonami, v Trzinu: 12.000 tonami, 7500 tonami, 5000 tonami, 14 tisoč tonami, 8000 tonami, 8000 tonami, 5000 tonami, skupaj torej 109.400 tonami. Glede jadrnic pa ne pridemo v primeri z Italijo niti v poštev, ker imamo samo 5 jadrnic z 1507 tonami, a Italija 598 jadrnic z 313.685 tonami. To pa ne prihaja v trgovini toliko v veljavo, ker se jadrnic ne more vporabljati v isti meri kakor parnike, posebno za dolge vožnje. Podatki o tonah se nanašajo na angleške tone, ki so približno za polovico težje od naših. Avstrijska tona ima 10 metrskih stotov ali kakor navadno pravimo 10 kvintalov. Kje je iskati vzrok tako hitremu razvoju naše trgovinske mornarice? To je povzročila Bohinjska železnica, ki je odprla Trstu popolnoma nove kraje ter potegnila v naš trgovski emporij alpske dežele, Češko in južno Nemčijo. Omeniti treba še direktne zveze med Londonom in Trstom in od tu direktne zveze z Lloyd. brzoparniki z Aleksandrijo. Vožnja traja iz Londona čez Trst v Aleksandrijo približno le štiri dni, med tem ko se je rabilo prej preko Gibraltarja 7 do 8 dni, kar je naravnost epohalnega pomena v trgovini, kajti za Angleža je »time is money« — čas je denar.

Ljubljanske novice.

Ij **Ljubljansko vodstvo S. L. S.** Včeraj je izvrševalni odbor S. L. S. sklenil, da se za Ljubljano ustanovi samostojno vodstvo S. L. S. Vodstvo S. L. S. za Ljubljano se v kratkem konstituira.

Ij **Na pozorišče vojske med Turčijo in Italijo** nas popelje jutri ob 8. uri zvečer veliko skoptično predavanje v »Ljudskem domu«. Predavanje in pojasnjevanje slik je prevzel g. prof. dr. V. Šarabon. Opozarjamo, da se seže po 1 K in 40 vin. prodajajo v trafiki pri Soukalu pred škofijo, stojišča po 10 vin. se bodo pa dobila jutri zvečer pri blagajni.

Ij **V nedeljo, 8. t. m., ob pol 8. uri zvečer vsi v »Ljudski dom«** gledat »Krivoprisežnika«, krasno narodno igro s petjem v sedmih slikah. Že naslovi posameznih slik povedo, kako raznovrstna so prizorišča in ako upoštevamo, da ima »Ljudski oder« na razpolago najmodernejšo tehnične pripomočke, tedaj smemo pričakovati krasen večer. Pri igri se rabijo tudi vsi oderski aparati: blisk, grom, veter, dež, strela itd. Prva slika: Na Kmetovčevem vrtu, druga: V gostilni na Lahovem, tretja: Na Krivoprisežnikovem domu, četrta: Pred vaškim znamenjem, peta: V hudem brezdnu, šesta: V oglarski koči, sedma: Ljubezen in sovraštvo. — Jutri priobčimo kratko vsebino te krasne igre. Vstopnice se dobe v predprodaji v »Katoliški Bukvarni« od pol 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

Ij **Šola za gosli** je vsled mnogostransko izraženih želja otvorila **glasbena šola »Ljubljane«**. Pouk se prične takoj. Učenci se sprejemajo vsak dan od 3. do 6. ure popoldne v pisarni vodstva, hotel »Union«, vhod iz Frančiškanskih ulic. Vpisnina 2 K, šolnina 4 K mesečno. Dovoli se oproščenje. Poučeval bo absolvent praškega konservatorija.

Ij **Z velikimi žrtvami** se je odločilo slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« storiti zopet korak naprej. Kakor poročamo, otvarja sedaj tudi šolo za gosli, na kar posebno opozarjamo občinstvo. Ob tej priliki se opravičeno obračamo na vse tiste, ki bi bili lahko podporniki »Ljubljane«, a še niso, naj blagohotno upošljejo svojo podpornino. Ne samo radi procvitajoče svoje glasbene šole, tudi radi neumornega sodelovanja svojega zbora pri raznih prireditvah zasluži »Ljubljana«, da jo s podpornino podpirajo vsi tisti, ki sicer s svojim glasom ali na kak drug način ne morejo sodelovati pri naši glasbeni organizaciji. Prihodnji teden se vrši občni zbor »Ljubljane«, zato naj bi se do tedaj oglasilo mnogo novih podpornikov.

Ij **Šentpeterski Orel v Ljubljani** priredi v nedeljo dne 15. oktobra v Rokodetskem domu zabavni večer. Ker je odsek še mlad in potreben podpore.

vabimo naše prijatelje, da se v velikem številu udeležijo tega zabavnega večera. Spored je zelo bogat in ga priobčimo kasneje. Predprodajo vstopnic je prevzel iz prijaznosti g. Iv. Podboj, trgovec nasproti sv. Petra cerkve. Oskrbite si vstopnice naprej! Na zdar!

Ij Umetniška razstava. V umetniškem paviljonu R. Jakopiča se je danes zjutraj otvorila VII. umetniška razstava. Razstavilo je svoja dela pet umetnikov in sicer trije kiparji: Dolinar Lojze, Sever Anton in Štefic Anton in slikarja: Gustinčič Pavel in Rašica Marčo. Vseh del je 87; prevladujejo v veliki večini kiparske umetnine, slik je samo 23. Največ je razstavil Štefic Anton; namreč 57 del; zato daje tudi njegova umetnost celi razstavi svoj značaj. Razstava kaže, da se naši kiparji meje pred svetom pokazati in skoraj bi rekli, da je naše kiparstvo na višji stopnji kakor naša slikarska umetnost, vsaj kolikor se tiče te razstave. Na podrobnejšo oceno se še povrnemo. Vstopnina je 1 K, na razpolago so tudi katalogi. Občinstvu, ki se zanima za našo umetnost, bodi razstava toplo priporočena.

Ij Iz umetniških krogov. Pred štirinajstimi dnevi je došel iz Zagreba v Ljubljano mlad kipar Anton Štefic, ki si je uredil atelje na sv. Petra cesti št. 47. Študiral je na umetniški šoli v Zagrebu in bil vsa štiri leta odličaš. Vsako leto je dobil Štefic od proforskega zbora v znak marljivosti pohvalno priznanje. Imenovani umetnik je pripeljal seboj 58 umetnin, večinoma študije po naravi modelirane, ki so izložene na kolektivni jesenski razstavi v Jakopičevem paviljonu. Ta razstava je interesantna radi tega, ker je tu videti različne alegorične študije, n. pr. Kristus v grobu in naravni velikosti, sv. Janez Krstnik v naravni velikosti, sv. Job v polnaravni velikosti, sv. Joba glava v naravni velikosti, mala statueta »Molitev«, relief sv. Trojice in plaketa »Kelih trpljenja«. Priporočamo občinstvu, da si ogleda to izvanredno razstavo našega mladega umetnika, kajti toliko skulptur naenkrat še ni nobeden kipar razstavil v Ljubljani, kakor naš Štefic. Imenovani se je rodil v Boštanju na Dolenjskem.

Ij Opera je pričela letošnjo sezono z Verdijevim »Rigoletto«, delo, katero človek rad gleda in posluša, dasi se moderni glasbenik ne more vneti za ono koloraturno navlako katera prepreza te vrste dela, četudi ničesar ne izraža, nego le v dokaz briljantne tehnične služi. Predstavi je vtisnil pečat nepričakovane in doslej pri nas le redko nujane umetniške dovršenosti eminentni umetniški intelekt dirigenta g. V. Talicha. Orkester, ki ima nekaj novih moči, bo g. Talich še svetlo obrusil, da bo še izbornejše sviral, zbor bo uspeval če se bo vedno tako potrudil v pevskem in igralskem oziru. Solisti so se istotako prav čedno vjemali z imenovanimi faktorji.

Ga. markiza Strozzi, elegantna prikazen, je dobro izšolana koloraturna sopranistka z nekoliko, morda samo slučajno obileženim glasom.

Tenorist g. Krampera in baritonist g. Novak, sta dobra pevca in igralca. Imata vsak svojo, pa oba enako hibo v nastavku višjih glasov, katero bodeta po pameti in dobri volji omilila na minimum. Sicer sta jako simpatična.

G. Križar je očitno napredoval in precej zlezel iz diletantovskih hlač. Pel je jako lepo. G. Bukšeka je tu in tam mučno poslušati, ker se zdi, kakor da mu petje dela težave v nastavku. Sicer je ugajal. Ga. pl. Foedransperg je ostala s svojo neprikladno ulogo v ozadju. Velik njen glas itak ni, zato pa utone v taki partiji.

Oprema je bila okusna, toaleta elegantne, harmonično se je spajala notranja in zunanja stran vpriporitve, opravičujoč nade na g. Talicha.

Povodom godu Nj. Veličanstva je sviral orkester pred predstavo cesarsko himno. Med posetniki smo videli gosp. dež. predsednika, barona Schwarza, g. dež. glavarja pl. Suklje in g. vladnega svetnika Laschana.

Hiša je bila razprodana.

A. S.

Ij Vinska pokušnja v deželni kleti pod kavarno »Evropa« se vrši danes od 5. ure naprej. Vinske pokušnje bodo odslej v deželni kleti vsak teden.

Ij Družinski večer dalje službi podčastnikov ljubljanske garnizije se vrši v nedeljo dne 8. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« h kateremu se vsi prijatelji in znanci teh podčastnikov uljudno vabijo. Začetek ob 8. uri zvečer.

Ij Iz gledališke pisarne »Dramatičnega društva«. Danes v četrtek se poje drugič krasna Verdijeva opera »Rigoletto«, ki je dosegla v torek velikanski uspeh. Slavno občinstvo se opozarja,

da gostuje tudi pri tej predstavi mladodramatična operna koloraturka ga. Maja markiza pl. Strozzi iz Zagreba. Predstava se vrši za nepar-abonente.

Ij Kranjsko društvo za varstvo živali v Ljubljani da na znanje, da ima od 1. oktobra t. l. dalje svojo društveno sobo, skupno s tukajšnjim društvom hišnih posestnikov, v pritličju hiše številka 20 v Gosposki ulici. Uradne ure so vsak četrtek od 5. do 6. ure popoldne.

Ij Smrtna kosa. Anton Vilhar, petošolec na II. državni gimnaziji, je večeraj zjutraj umrl za jetiko pri stariših v Postojni. Pogreb se vrši v petek ob 8. uri zjutraj.

Ij V Ameriki povozil vlak ljubljanskega okoličana. V Clevelandu je povozil vlak Slovenca Franceta Rozmana. Rajnki Rozman je bil star 30 let, doma iz St. Vida nad Ljubljano in je bilval okoli štiri leta v Ameriki. V stari domovini zapušča ženo in tri otroke.

Ij Umrli so: V hiralnici Ivana Kosenina, v Gradišču štev. 11 Marija Magister.

Ij Ogenj. Ko se je sinoči družina Antona Škafarja na Karolinski zemlji št. 55 vsedla k večerji, je gospodar opazil, da gori hlev in skedenj. Na pomoč prihiteli sosedje so zamogli rošiti je živino in kozolec, hlev in skedenj sta pa pogorela. Istotako je ogenj uničil 10 stofov žita in 200 stofov sena. Škafar cenil škodo na 2500 K, zavarovan je pa za 1000 K. Ker gasilci niso bili vsled megle o ognju obveščeni, niso prišli k pogorišču. Kako je ogenj nastal, dosejaj še ni znano.

Ij Zaradi nevarne grožnje aretovan. Ko je predvčerajšnjem poslovođa pri »Balkanu« opozoril 27letnega delavca Franc Vidica da naj hitreje dela, ga je to tako vžejilo, da mu je zagrozil, da ga bode ubil. Poklicani stražnik je Vidica aretoval.

Ij Čevlje ukradel. 18letni delavec Ferdinand Müller je pri neki stavbni tvrdki ukradel svojemu znancu par čevljev. Ko je bil aretovan, je na policiji dejal, da je to storil vsled tega, ker so bili njegovi čevlji že raztrgani. Pri osebni preiskavi so našli pri Müllerju tudi kolesarsko številko in vitrih.

Ij Žepna tatvina. Ko je predvčerajšnjem prišel užitkar Anton Grandlič v Ljubljano, je ostal ponoči, ker ni mogel nikjer dobiti prenočišča, sede. za mizo v neki gostilni v Kolodvorski ulici in tam zaspal. Ko se je v jutro prebudil, je zapazil, da mu manjka žepni robec v katerem je imel zavitih 170 K v bankovcih. Policija je robec pri preiskavi v gostilni našla pri drugi mizi pod protom, seveda brez denarja.

Ij Za »Rokodelski dom« v Ljubljani so darovali: Preč. g. msgr. Anton Zupančič, profesor bogoslovja, 10 K; preč. g. Anton Žlogar, kanonik v Novem mestu, 10 K; g. Josip Weibl, ključavničarski mojster, 10 K in g. Fran Zorc, svetnik trgovske in obrtne zbornice, 5 K. — Bog povrni vsem gg. darovalcem!

Ij Najdena je bila plahba pred enim tednom v Kolodvorski ulici. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi pri I. ljubljanskem zavodu za straženje in zaklepanje, Kolodvorska ulica št. 28.

NOVI POVELJNIK 15. VOJNEGA ZBORA

je postal fml. Borojevič, vojen l. 1856 v Humetiču na Hrvaškem.

VSPEH MONARHISTOV NA PORTUGALSKEM.

V štirih največjih mestih na severu Portugalske se je prebivalstvo navdušeno pridružilo stotniku Conceiro. Vse čete teh štirih mest so se mu pridružile. Conceiro koraka dalje proti jugu. Upor monarhistov se baje ne vrši v korist bivšega kralja Manuela, ampak v korist don Miguela.

Telefonska in brzojavna poročila.

Strašni škandali v avstrijskem parlamentu

VELIK PRETEP MED POSLANCI.

Dunaj, 5. oktobra. Pred otvoritvijo današnje seje avstrijske zbornice so se zgodili v parlamentu strašni škandali. Podala se je namreč deputacija 300 čeških otrok pod vodstvom svojih učiteljev v parlament, da prosijo varstva zoper dunajski magistrat, ki češke šole zapira in zahteva, da se češkim otrokom na Dunaju ne zabrani pouk v materinem jeziku. Policija je, ko je za to namero izvedela, z gostim kordonom rampo zaprla, a češkim otrokom se je posrečilo, da so čez stranska vrata dospeli v predvorano. Ko pa so od tu hoteli v stebrišče, se jim postavi nasproti reditelj, nemški poslanec Albrecht, in jim brani vstopiti. Poslanci Šriberny, Fresl, Nemeč in drugi so Albrechta pozvali, naj pusti

otroke skozi, toda Albrecht je izjavil, da ne bo! Nabralo se je nato veliko nemških poslancev, ki so na Čehe vpili, Franko Stein pa je zaklical: »Vrzi češko pakajo vun!« Ta izraz je bil signal za strahovit vihar. Poslanci so se spoprijeli, drug drugega suvali in se pretepali, nemški poslanec Teufel je potegnil revolver. Nemeč Kroy je češkega poslanca Lisija udaril, nakar mu je Lisij strgal kravato, Nemeč so se drugih poslancev lotili s pestmi in je bil celo poljski poslanec Reger udarjen. Neka češka dama je poslancu Humerju v obraz pljunila. Najbolj razburljivo pa je bilo, da so ubogi otroci začeli kričati in jokati in so prišli v metež ter bili tudi osuveni. Pretep je trajal skoraj eno uro, škandal je bil nepopisen, kričanje divjaško. Kroy, Roller, Sommer, Iro, Schreiner, Glöckner, Stöckl in drugi so skušali češko deputacijo potisniti iz parlamenta, Čehi pa so na Nemece vpili, če jih ni sram, da se češkim otrokom na Dunaju ne dovoli pouk v materinem jeziku. Najbolj nesramen je bil bivši minister-krajan Schreiner, ki je vpil: »Hier ist deutscher Boden!« — »Tukaj so nemška tla!« Dr. Rybař mu je odgovoril: »Tukaj so avstrijska tla, to bi vi ko! tajni svetnik morali vedeti!« Zbornični predsednik dr. Sylvestar je poslance skušal pomirjevati, a se mu ni posrečilo. Končno se je vendarle posrečilo razburjene duhove spametiti. Pisarniški ravnatelj je Čehe pomiril z izjavo, da je ministrski predsednik Gautsch pripravljen, manjšo deputacijo sprejeti. Čehi so določili tri može, poslanci pa so uboge otroke, ki so se po celem životu tresli, spremili vun. Ministrski predsednik je nato deputacijo sprejel in ji zagotovil, da bo zadevo Komenskyjevih šol na Dunaju vestno proučil. Z ozirom na grde zbornice nevedne škandale pa se izjavlja, da se deputacije v masah ne bodo na noben način več v parlament puščale, kar je tudi pravilno stališče. Pred parlamentom je močan policijski kordon skrbel za red.

Sad socialnodemokratskega hujskanja. Mlad človek petkrat ustrelil na ministre.

Dunaj, 5. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice je govoril prvi voditelj socialnodemokratske stranke dr. Adler o draginji. Končal je svoj govor: »Jaz se le čudim, da ljudstvo svojo bedo prenaša in se ni še vzdignilo!« V tem momentu ustrelil mlad človek iz galerije petkrat proti ministrski klopi. V dvorani je nastala grozovita panika. Seja se je takoj prekinila. Storičica so takoj aretirali. K sreči ni nihče ranjen, kroglice so frčale posameznim poslancem mimo glave.

Dunaj, 5. oktobra. Atentator je 26 let star, mizar, iz Šibenika doma, imenuje se Vavrak. Ko je dr. Adler omenil ostre obsodbe demonstrantov v Ottakringu in dejal, da se čudi, da si delavci to puste dopasti, je padlo pet strelcov. Ena kroglica je šla mimo naučnega ministra grofa Stürgkha, druga mimo justičnega ministra dr. Hohenburgerja, tretja mimo podpredsednika Pogačnika, ki je zraven justičnega ministra bil v največji nevarnosti. Kroglica se je zaplčila v Pogačnikov pulc.

Poslanci so se pa obrnili proti soc. demokratom, kričoč jim: Morilci! Anarhisti!

Po prekinjenju seje jo je dr. Sylvestar zopet otvoril in izjavil svoje ogorčenje. Nemški radikali so klicali: »Pernerstorfer mora iz predsedstva vun!«

Dve ženski sta se onesvestili. Parlament se je takoj zaprl in vsakomur vstop zabranil. Nastalo je grozovito razburjenje in se je seja prekinila. Atentator je po streljih zavpil: »Živela internacionalna socialna demokracija!« Poslanci so čestitali justičnemu ministru, ker je ušel gotovi smrti. Atentator je pri zaslišanju izjavil, da je imel namen ustreliti justičnega ministra zaradi obsodb proti otakrinskim eksedentom. »Ostre sodbe, ostri streli!« je rekel.

Po prekinjenju seje je zopet govoril dr. Adler, a ni prav mogel, ker so ga poslanci vedno prekinjali. Nato se oglasi ministrski predsednik baron Gautsch.

Gautsch se je najostreje obrnil proti socialni demokraciji, očitajoč ji, da je hujskalo zoper parlament. Poslanci so klicali socialnim demokratom: »Vi ste krivi! Vi ste pretili parlament razbiti!«

Zo seji se je takoj vršil ministrski svet.

ŠOLSTVO V TRŽAŠKEM DEŽELNEM ZBORU.

Trst, 5. oktobra. Včeraj je v tržaškem deželnem zboru poslanec Fiamin stavil resolucijo za italijansko univerzo. Slovenski poslanec dr. Wilfan je

povdarjal, da je revizija ljudskega štetja dokazala, da Trst ni italijansko mesto. Konstatiral je, da ima laško delo za laško univerzo le namen provzročiti agitacije in demonstracije. (Hrup. Klici: To je naša hiša, mi smo doma, pojte v Ljubljano!) Poslanec Puecher je tekom debate priznal, da ima Trst močno slovensko manjšino. Nujni predlog Fiaminova je bil z večino glasov proti slovenskim glasovom sprejet.

KLOFAČ IN LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Praga, 5. oktobra. Poslanec Klofač napoveduje, da vložijo češki narodni socialisti v današnji seji državnega zbora interpelacijo z ozirom na laško-turško vojsko. Vprašali bodo vlado, če je radi vojske tudi v Avstriji ogrožen mir.

LAHI ŽE V TRIPOLISU.

Rim, 5. oktobra. Rimski časopisi so danes dopolnne sporočili: Tripolis se je udal. Laška mornariška infanterija se je izkrcala. Del turške posadke v Tripolisu je odložil orožje, drugi del je zbežal.

VOJAŠTVO IZ ITALIJE V TRIPOLIS.

Rim, 5. oktobra. »D'Italia« poroča, da se bo ekspedicija z vzkrcajem vojaštva v Tripolis izvršila 8. oktobra.

ITALIJA POZVALA ABRUŠKEGA VOJVODA, DA NE OBSTRELUJE PREVEZE!

Berolin, 5. oktobra. Semkaj je došla vest, da je abruški vojvoda dobil 3. t. m. od dveh radiotelegrafskih postaj, vrh tega potom več torpedovk od rimske vlade strogo povelje, da ima namestno obsrelejevanje opustiti. Konstatirano je, da je vojvoda ta povelja dobil v pravem času.

ITALIJA ODKLANJA VSAKO POSREDOVANJE.

Pariz, 5. oktobra. Od avtentične strani se zagotavlja, da je Italija nasproti francoskemu kabinetu izjavila, da ne sprejme nobenega posredovanja, ki okupacije Tripolisa ne pripozna kot izvršeno dejstvo.

LAHI PREREZALI KABEL PRI TRIPOLISU.

Frankobrod, 5. oktobra. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada, da so Lahji prerezali kabel, ki veže Carigrad in Tripolis in ga zvezali z neko laško bojno ladjo.

LAŠKA ZBORNICA SE NE SKLIČE.

Rim, 5. oktobra. Predsednik laške zbornice Marcora je izjavil soc. demokratu poslancu Turatiju, da se ne skliče zbornica.

STAVKARSKI IZGREDI V ITALIJI.

Rim, 6. oktobra. V Comacchiju so se vršili živahni boji med ženskami, ki stavkajo in onimi, ki hočejo delati. Teple so se medseboj s palicami. Ljudstvo pustoši vinograde in uganja tudi druge sabotažne čine. Veliki posestniki vinogradov so pustili izgnati iz hiš po vinogradih družine, ki so se udeležile stavke. Vlada koncentrira vojaštvo.

PROTILAŠKI IZGREDI V SOLUNU.

Solun, 5. oktobra. Ob protilaških izgredih v Solunu so napravili demonstranti Lahom velikansko škodo. Raztrgali so tudi laško zastavo, ki je visela na poslopju laškega konzulata. Kose raztrgane laške zastave so prodajali po dva turška funta. Nemški konzul je zaradi protilaške demonstracije protestiral pri vladi kot laški protektor.

ANGLIJA HUJSKA ITALIJO.

London, 5. oktobra. Dočim so se angleški listi izpočetka kazali Italiji nasprotno, se je zdaj vse ravno narobe izpreobrnilo. Angleži hujskajo Lahe, češ, da je prav, da so se Tripolisa hitro polastili, če ne bi se ga bila Nemčija. Angleži odobravajo tudi akcijo abruškega vojvode, češ, da mora Italija Adrijo in Jonsko morje turških ladij očistiti.

PROTI ITALIJANOM.

Carigrad, 5. oktobra. Visoka porta hoče vse Lahe izgnati. Vojni minister je vpoklical šest razredov regularne armade in redifov in pripravila vpoklicanje drugih razredov. Turško vojaštvo v Albaniji se proti Lahom zelo sovražno vede. Mnogi Lahji bežijo na Krf. Italijani beže tudi iz Skoplja. Vse iz Italije prihajajoče blago se bo konfisciralo. Na nemškem poslanstvu v Carigradu je 11.000 Lahov zahtevalo potne liste. Včeraj so jih rešili 600. V Solunu so laško zastavo strgali, laške grbe razbili. Na glavnem carinskem uradu v Carigradu se je zaplemba laškega blaga že začela.

Brzjav. V kratkem prispo pariški modeli, katere prinese osebno hčerka gospoda Bernatoviča.

Ljudski oder, Ljubljana.
Začetek ob 7/8. uri. Konec po 10. uri.
Predstava: 5.
Predprodaja vstopnic v „Kat. Bukvarni“.
V nedeljo dne 8. oktobra 1911:
Krivoprisežnik.
Narodna igra s petjem v 7 slikah. — Spisal Anzengruber. — Za slovenske odre priredil Homunkutus.

Isprememba četrte in pete slike se izvrši pri odprtem odru.
Med III. in IV. sliko je 20 minut odmora.
Sodeluje oddelček ženskega zbora slavnega Glasbenega društva „Ljubljana“.
CENE:
Parter: I., II. vrsta à 3.— K. — III., IV., V. vrsta à 2.— K. — VI., VII. vrsta à 1-50 K. — VIII., IX., X., XI. vrsta à 1.— K. — Zofe v parterju à 1-50 K.
Galerija: I. vrsta à 2.— K. — II. vrsta à 1-50 K. III., IV., V. vrsta à 1.— K.
Balkon à 1.— K. Stojlišče 40 vin. Dijaško stojlišče 30 vin.
Vstopnice se dobivajo tudi zvečer pred predstavo pri blagajni. — Blagajna se odpre ob 1/27. Med posameznimi dejanji zakasnelo došlim je vstop v dvorano zabranjen.

Po svetlu.
Nesreča pri stavbi. V Budjejevicah se je pri zgradbi kandidate tovarne »Merkur« podrl stavbni oder, pri čemur je bilo enajst oseb težko ranjenih.
Železniška nesreča. Iz Lvova poročajo, da je v bližini postaje Korczowa zadet 3. t. mes. osební vlak v tovorni vlak, ki je stal na tiru. Sunek je bil tako močan, da so trije železniški uslužbenci, nek poštni uradnik in trije potniki težko ranjeni, 15 oseb pa je lahko ranjenih. Razbilo se je tudi več vagonov.
Nazadovanje nemških šolskih otrok v Pragi. Iz nekega poročila praške mestne komisije je razvidno, da je bilo letos vpisanih na nemških javnih šolah v Pragi 1632 otrok, za 534 manj kot lansko leto. To nazadovanje je pripisovati očitno odredbi praške občine glede sprejema nemških gojencev v nemške javne šole.
Poštni obrat v parlamentu. Poštno ravnateljstvo je po koridorih poslanske in gosposke zbornice na Dunaju pustilo napraviti avtomate za prodajo znamk in brzojavnih listov.

Cene sladkorja naraščajo skoro neprestano bodisi na nemških trgih v Hamburgu in Magdeburgu, kakor tudi v Pragi. V Hamburgu in Magdeburgu so napredovale včeraj za 30 fenigov in v Pragi za 15 vinarjev. Sedaj se sladkorni baroni izgovarjajo na deževno vreme.

Ples na pokopališču. Iz Hagerstowna, Md., v Ameriki poročajo: Neka ženska iz Big Pool je prišla 7. t. m. k sodniku E. B. Hartieju ter mu naznanila, kaj se je pripetilo pred nekaj večeri v njenem kraju. Na pokopališču v Big Pool je napravilo več mladih mož in deklic plesno zabavo. Godci so igrali, sedeč na grobnih kamnih, za ples. Plesalci so pri tem skakali čez grobove, tudi posedali po njih ter se zabavali po svoje. Papirnate svetilke so se obsevale ta prizor. Šele po polnoči so se odpravili domov. Ker ni naznanila sodniku imen, ni mogel le-ta izstaviti zapornih povelj.

Zobna krema
KALODONT
Ušna voda

Za namakanje perila je najboljši in najpopolnejši prašek iz mila pralni ekstrakt „Ženska hvala“
Nadomešča popolnoma beljenje perila.
Pralni prašek je zaupljiv predmet; da se drago perilo obvaruje škode, čuva naj se vsako pred ponaredbami.

razpis Ceres-daril v znesku K 30.000

ne pozabiti!
Natančnejši pogoji pri vseh trgovcih!

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padežina v 24 urah v mm
4	9. zveč.	737.6	9.2	brezvetr.	dež.	
5	7. zjutr.	37.0	10.0	sr. jzh.	oblačno	6.3
	2. pop.	36.0	14.9	sl. jug.	sk. obl.	

Srednja včerašnja temp. 8.1° norm. 12.3°

3007

Tvrška Fr. Stupica, trgovina z železnino v Ljubljani, naznanja žalostno vest, da je njen večletni zvesti sotrudnik, gospod

Ferdinand Keržič

po kratkem trpljenju včeraj popoldne preminul.
Pogreb se vrši jutri popoldne ob 4. uri iz Šiške, Kolodvorska cesta 149, k sv. Križu.
V Ljubljani, 5. oktobra 1911.

Zahvala.
Vsem, ki so sprejeli našega pre-rano umrlega iskreno ljubljenega sina, ozir. brata, gospoda

Franca Kandare
abiturijenta Idrijske realke

danes, v sredo 4. t. m. k njegovemu večnemu počitku, kakor tudi vsem, ki so količkaj pripomogli h krasno uspelemu pogrebu, bodi izrečena na tem mestu najiskrenejša zahvala. Dalje se zahvaljujemo za vse osebnostne in pismene dokaze srčnega sožalja, zlasti čs. duhovščini in vsem gg. pevcem Starotrskega pevskega društva za krasno izvajane pesmi, kakor tudi vsem darovalcem krasnih vencev.

Dane pri Ložu, dne 4. oktobra 1911.

3005 Žalujoča rodbina Kandare.

Več stavcev slovenščine popolnoma večjih sprejem Tiskarna A. Statnar v Kamniku.

Kontorist 3006 2
mlajši, večš slovenskega in italijanskega jezika, dobi stalno službo v večjem industrijskem zavodu v Čeških Budjejevicah.
Služba se more nastopiti dne 1. novembra tega leta.
Ponudbe pod „Kontorist 40“ na upravo lista.

Bukova drva
zrezana na 60 cm dolga polena in zložena v sežensko skladišče, dalje drobno razcepljena jelova in bukova drva 20 cm dolžine in zvezana v okrogle butarice 50 cm v premeru dobavi najceneje v poljubni količini prosto postavljena do hiše v Ljubljani: Leva grofa Auersperga gozdarski in upravni urad v Namršlju, p. Studenec-Ig pri Ljubljani. Blago se lahko naroči po pošti ali pri hišniku v Gosposki ul. 15.

TRZNE CENE.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 5. oktobra.

Pšenica za oktober 1911	12.10
Oves za oktober 1911	9.33
Oves za april 1912	9.62
Koruza za maj 1912	8.50

Efektiv trdno.

Krojaškega pomočnika
sprejme takoj v trajno delo Ambrož Ivan, krojaški mojster na Glincah štev. 251 pri Ljubljani. Plača po dogovoru ali akord.

Mesto vsakega drugega obvestila. 3001

Rodbina Medica naznanja vsem sorodnikom, znanec in prijateljem prežalostno vest, da je njih preljubljeni sin, brat, svak in stric, gospod

Milan Medica
abiturijent

danes po kratki mučni bolezni ob četrtna 4. uro popoldne v starosti 20 let v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega bode v petek 6. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Št. Petru na Krasu na domače pokopališče.
Blagega pokojnika priporočamo v tiho sožalje in blag spomin.
Št. Peter, dne 3. oktobra 1911.

Žalujoči ostali.

Književnost.
Jules Verne: Kapitan Hatteras ali Angleži na severnem tečaju. Cena vezani knjigi 4 K 40 h. — Jules Vernovi romani so v obče najbolj mikavno berilo, kar si ga človek sploh more misliti. Ne samo, da so dogodki, ki jih ta pisatelj opisuje, vedno izredno zanimivi, ampak so obenem zelo poučni zlasti v zemljepisnem in naravoslovnem oziru in zato kakor nalašč posebno za bolj odraslo mladino, zlasti še zato, ker imajo vseskozi plemenito moralno tendenco. Kapitan Hatteras je eden najlepših Jules Vernovih romanov in zato si ga je vredno omisliti. Naše ljudstvo ga bo bralo z največjim užitkom. — Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.
Dr. Aleš Ušeničnik: Sociologija. Cena broš. knjigi 8 K 50 h, vez. 10 K 80 h. — O tem delu sodi dr. Iv. Zmavec, ki stoji na protikatoliškem stališču, v 5. številki »Vedec«: »Na vsak način učna knjiga! Knjiga je tako dobra, kakor so boljše katoliške knjige te stroke tudi pri drugih velikih narodih. Stroga logičnost pri njegovih premisah, železna smotrenost k ciljem njegove življenjske umetnosti, velika in ob ljubljanskih knjižničnih razmerah občudovanja vredna načitanost, to so nekatere glavne prednosti našega pisatelja.« — Če odločen nasprotnik krščansko-socialnega naziranja o Ušeničnikovem delu tako sodi, koliko bolj bi je morali upoštevati naši krogi! V resnici Ušeničnikova Sociologija nudi veliko več kakor tozadevna nemška dela, posega globlje in je tudi znatno bolj logično sestavljena. Socialnega dela je med nami toliko, a pozitivno podlago more vsak le tu dobiti! Zato bi bilo želeti, da bi se dr. Ušeničnikova Sociologija, ki je katoliškim Slovincem in vsemu našem narodu v čast, tudi svoji vrednosti primerno naročevala! — Lepo delo je izšlo v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI
za praznik Vseh vernih duš:
Gruber Jos. Requiem v D-mol za en glas in orgle. Op. 145. Part. 1 K 44 v., glasovi à 30 vin.
Mitterer Ig. Missa pro Defunctis za četverglasni mešani zbor in

orgle. Op. 69 b. Part. 1 K 20 vin., glasovi à 24 vin.
Goller Vinc. Requiem za četverglasni mešani zbor in orgle. Op. 26 Part. 2 K 64 vin., glasovi à 24 vin.
Witt Fr. Dr. Missa pro Defunctis za en glas in orgle. Op. 42 a. Part. 1 K 20 vin., glasovi à 12 vin.
Gruber Jos. Requiem v C-mol za en glas in orgle. Op. 204. Part. 1 K 20 v., glasovi à 60 vin.
Mitterer Ig. Missa pro Defunctis v e-mol, op. 155, za en glas in orgle Part. 1 K 20 vin., glasovi à 30 vin.
Marxer P. Requiem op. 2 za četverglasni mešani zbor in orgle. Part. 1 K 44 vin., glasovi à 24 vin.
Renner Jos. Requiem št. 4 za srednji glas in orgle. Op. 51. Part. 2 K 40 vin., glasovi à 36 vin.
Foerster Ant. Missa pro Defunctis op. 20 za četverglasni mešani zbor ali za en glas in orgle. Part. in 4 glasovi 2 K, posamezni glasovi à 20 vin.
Hladnik Ig. Requiem op. 52 za en glas in orgle; v spomin pokojnemu p. Ang. Hribarju. Part. 1 K.
Foerster Ant. Missa pro Defunctis za četverglasni moški zbor. Op. 80. Part. 1 K.
Obersteiner Joh. Requiem Nr. 5 v C za četverglasni mešani zbor in orgle. Part. 1 K 20 vin., glasovi à 40 vin.
Renner Jos. Requiem št. 2, op. 45, za troglasni mešani zbor (tudi za en glas in orgle). Part. 1 K, glasovi à 24 vin.
Vurnik Mat. Missa pro Defunctis za četverglasni mešani zbor in orgle. Part. 1 K.
Brunner Ed. Requiem št. 4 za troglasni mešani zbor in orgle. Part. 1 K 20 vin., glasovi à 24 vin.
Laharnar J. Missa pro Defunctis za dva glasova in orgle. Op. 9. Part. 1 K 20 vin.
Hegmann K. Missa pro Defunctis za troglasni moški zbor. Part. 1 K 44 v.

Od Poljskega društva „Prijateljev Jugoslovanov“
v Krakovu smo prejeli sledeči dopis:
Poljsko društvo »Prijatelje Jugoslovanov« v Krakovu ima tri odseke:

gospodarski, znanstveni in časnikarski.

Gospodarski odsek se obrača tem potom do slovenskih vin-skih trgovin, da bi nam blagovolile poslati cenike raznovrstnih vin. Prosi tudi južne slovanske brate, da bi nam pošiljali ponudbe drugih domačih pridelkov in izdelkov.

Časnikarski odsek pa, čegar namen je dajati pojasnila o Poljski in popravljati napačno mnenje o Poljaki-h v slovanskem časnikarstvu, se isto-tako obrača na posamezna uredništva s prijazno prošnjo, da bi nam pošiljali svoje časnike s članki o Poljaki-h.

Za sedaj naj se vsak dopis na društvo »Prijatelj Jugoslovanov« v Krakovu naslovi na spodaj podpisane-ga: Loniory, poczta Porebka Uszev-ska (Galicija).

Za »Poljsko društvo prijateljev Jugoslovanov« v Krakovu prvi pod-predsednik:

Stanislav Jasinski.

Gospodarstvo.

Gospodinjstva šola šolskih sester na Teharjih pri Celju. Novo šolsko leto se začne 3. novembra 1911. Na šoli bota dva tečaja. Celoletni traja 12 mesecev; gojenke plačujejo mesečno 30 K za hrano, stanovanje in pouk ter 10 K vpisnine v začetku leta. Zimski tečaj traja od 3. novembra do 1. maja; gojenke plačujejo v tem tečaju mesečno 35 K in 10 K vpisnine pri vstopu. Predmeti, v katerih se na šoli poučuje, so: veronauk, vzgojeslovje, zdravoslovje, spise, računstvo, nemščina, gospodinjstvo, kuhanje, šivanje, pranje, likanje, živinoreja, mlekarnstvo, svinjereja, perutninarstvo, vrtnarstvo, poljedelstvo. V zimskem tečaju se poučuje bolj notranje gospodinjstvo, posebno kuhanje in šivanje poleg drugih predmetov. — Prošnje za sprejem se pošiljajo na naslov: Gospodinjstva šola na Teharjih pri Celju, pošta Štore. Prošnjam naj se priloži krstni list, šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, obvezno pismo, da se bodo plačali vsi stroški, da bodo deklice vstrajale iz- vzemši izvanredne slučaje cel tečaj v za- vodu, izvrševale dela, ki se jim naložijo in se ravnale po hišnem redu. To pismo mo- rajo podpisati deklice in njihovi starši ali varuhi, če niso mogoče deklice že samo- stojne. Vsaki prošilki se pošlje takoj ko prošnja dospe na zavod tiskan prospekt, da vé koliko obleke mora s saboj prinesiti. Na zavodu bodo ooučevale samo nove in iz- kušene ženske učne moči.

Razpisuje se služba organista in cerkvenika v Studnem pri Postojni.

Plača je: v denarji do 600 kron. Stolnina, pro- stovoljna bira v žitu, krompirju, fižolu, razni darovi. Nastopi se 1. novembra t. l. — Samski imajo prednost.

Župni urad v Studnem, dne 30. sept. 1911.

2951

Dom. Janež, župnik.

Prodajalka

popolnoma večja trgovine z mešanim blagom, z dobrimi spričevali, želi na deželi, proti mali plači. Vstop takoj. Cenjene po- nudbe pod »PRIDNOST« Franciskanska ulica 8 I. nadstropje, LJUBLJANA. 2995

Gospodična

izurjena šivilja za obleke želi dela na dom, gre tudi na deželo. — Ponudbe pod »Šivilja« na upravo »Slovenca«. 2692

Meblirana soba

s posebnim vhodom se odda. Kje, pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca«.

ŽIMA

morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi tozadevni predmeti se dobe pri Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana Vodnikov trg, šte. 5. 2821

Hiša z gostilno v Mariboru

na najlepšem prostoru pri novem mostu se radi boleznj posestnice proda. — Poizve se pri upravi »Slovenca«. 2963

Plahte za vozove

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na meter najceneje pri Štefanu Nagy, trgovina z že- leznino, Ljubljana, Vodnikov trg šte. 5. 2822

Sprejmejo se:

Knjigovodja in kontoristinja

ki sta večša slovenskega in nemškega jezi- ka, če mogoče tudi stenografije, nadalje

prodajalka za zalogo moke

zmožna obeh deželnih jezikov in knjigo- vodstva. Pismene ponudbe, v katerih se naj navede dosedanje službovanje in zahte- vek plače, je poslati s spričevali na naslov Peter Majdič, Celje. 2964

Pozor! Pozor!

Trgovci, konzumna društva, gostilničarji in kavarnarji!

Strokovnjak prve vrste, nauči vsakogar proti majhni odškodnini izdelovati

brezalkoholne

pijače,

sadne soke in limonade

s sadnim okusom, kakor malinovec, limonade, jabolčnik, hrušovec, aprikose itd.

Ker je navodilo lahko priložljivo ter odgovarja popolnoma zakonu in izde- lovanje dobičkanosno, se to priporoča malim in velikim obrtom.

Dopisi naj se blagovoljivo pošiljati pod »Strokovnjak« poštno ležeče Ljubljana glavna pošta. 2970 6

Prihranite mnogo denarja

ako naročite sukneno in modno blago naravnost iz tovarne za suknjo od tvrdke 2615

M. TOMEČ, Humpolec

Češko.

Vzorci na zahtevo zastoj na ogled!

3 popolne obleke

vsebujejo moji 40 metrov dolgi ostanki za 20 kron in sicer: 1 mo- derna obleka iz listra, 1 prakt. obleka za hišna opravila in 1 krasna polet. obleka. Ostali ostanki so porabni za predpasnike, bluže itd.

12 popolnih srajc

vsebujejo moji 40 metrov dolgi rumburški ostanki tkanine lepo, dobro blago za 22 K. Ostali ostanki so pripravljeni za najboljše opreme.

Razpošilja se po povzetju.

Prvovrstna tovarniška razpošiljalnica

Josip Frankenstein, Jaromer 92, (Češko).

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci. Od vseh drugih predmetov vzorci na željo franko. Vzorci se morajo vrniti. 2851

JAKOB FLIEGL

stavbeno in galanterijsko kleparstvo

Ljubljana, sv. Petra nasip št. 45.

Priporoča se sl. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela, obenem priporoča se častiti duhovščini za pokrivanje novih stolpov (zvonikov), popra- vljanje in barvanje istih brez odra.

Postrežba solidna in točna.

- Popravila - se sprejemajo.

Modni salon

Žalni klobuki vedno v zalogi.

- Just Maschke -

Židovska ulica št. 3.

priporoča cenjenim damam veliko izbiro najnovejših pariških in dunajskih modelov kakor športnih klobukov.

Cene brez konkurence.

2938

2996

Razglas.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) podeli za šolsko leto 1911/12 visokošolcem iz ustanove **Franca Rapoc** devet podpor po K 300 ter še posebej tri podpore po K 300.

Pravico do teh podpor imajo dijaki slovenske narodnosti (za podpore iz Rapočeve ustanove posebno iz mariborskega in soštanjkega okraja).

Prošnje za podporo, obložene s krstnimi listi, spričevali uboštva, spri- čevali o izpitih in z indeksi, je vložiti pri **posojilnici v Mariboru (Narodni dom) do 20. vinotoka t. l.**

V prošnjah je tudi omeniti, uživa li prošnjik že drugod kako podporo in v katerem znesku ter se naj tudi navede študijski semester.

V Mariboru, dne 29. septembra 1911.

Ravnateljstvo.

Oglejte si veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi.

Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Ceniki zastoj, poštne prosto. — Ceniki zastoj, poštne prosto.

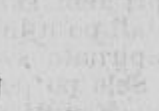
913

Domača tvrdka!

Modni salon Marija Götzl

Ljubljana, Židovska ulica 8 (v hiši puškarja g. F. Sevilka).

Domača tvrdka!

Velečenjenim damam v Ljubljani in na deželi vljudno naznanjam, da sem z današnjim dnem otvorila

modni salon

kjer bočem imela v zalogi priproste kakor tudi najelegantnejše damske in otroške klobuke najnovejših pariških in dunajskih modelov ter vse modne potrebščine po zmernih cenah.

Žalni klobuki so vedno v zalogi.

Vsakovrstna popravila se sprejemajo v vestno in točno izvršitev. Priporočam se kar najvljudneje za blagohotna naročila in zagotavljam najsolidnejšo in hitro postrežbo. Z veselo postojanjem

2967

Mariči Götzl.

Zavod za ortopedično telovadbo

v katerem se zdravi pod zdravniškim nadzorstvom 2971 7 raznovrstno skriviljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. je v Gosposki ulici št. 8, pritrilčno.

Pojasnila se dobivajo ob delavnikih od 4. do 5. popoldan istotam.